

KRALJEVINA JUGOSLAVIJA

UPRAVA ZA ZAŠTITU

INDUSTRISKE SVOJINE

KLASA 63 (5).

IZDAN 1 JANUARA 1936

PATENTNI SPIS BR. 11973

Bøgvad Erik Axel, tvorničar, Kopenhagen, Danska.

Naprava na motornim vozilima za rasipavanje pjeska.

Prijava od 19 januara 1935.

Važi od 1 aprila 1935.

Traženo pravo prvenstva od 21 februara 1934 (Danska).

Predlagalo se je, da se na motornim vozilima smjeste naprave za rasipavanje pjeska radi sprječavanja na glatkim putevima. Ove se naprave redovito udešavaju tako, da se pjesak ili šljunak ispušta neposredno iz svakog stražnjeg točka iz posude, koja je smještena na kolnoj potezi, ispod motornih kola ili iza ovih. Kod takovih je naprava nedostatak, da se pjesak kod riskih temperatura u posudi rado ugruda, jer je pjesak, koji se meče u posudu, obično vlažan, pa se uslijed potresa kod vožnje sabija, tako da teško ulazi u ispuštnu cijev posude, pa se ne da rasipati. Pokušavalo se je, da se kod naprava za rasipavanje pjeska, koje se smještavaju po naredbi cestograđevnog ureda na teretnim vozilima za posipavanje cesta pjeskom, zaprijeći smrzavanje tim, da se izgarni plinovi iz motora provode kroz prostor, koji opkoljuje posudu s pjeskom; to ali vodi do dosta zamršenih naprava, pa se stoga daje načiniti samo kod motornih vozila, koja se upotrebljuju isključivo za rasipavanje pjeska.

Jer se pjesak kod poznatih naprava na osobnim kolima, kako je gore rečeno, ispušta kod stražnjih kotača, nema ničega. Što bi sprječavalo klizanje prednjih kotača n. pr. kod zaokreta puta, pa je stoga učinak posipavanja pjeskom malo efektivan, a rasipavanja poprijeko cijelom širinom kola zapravo u opće nema, pa stoga i stražnji kotači kod klizanja postrance izađu brzo iz pjeskom posipanog područja.

Napravom prema nazočnom pronalasku uklonjeni su svi ti nedostatci. Kod ove se

naprave upotrebljuje poznatim načinom uređaj za rasipavanje pjeska, koji je u stanju rasipavati pjesak na znatnu širinu puta, a zaliha pjeska grijе se toplinom motora. Bitna oznaka pronalaska sastoji se u tom, da je podsuda s pjeskom smještena ispod kape motora i da je razvodni uređaj, koji poznatim načinom ispušta pjesak na jednom mjestu između prednjih i stražnjih točkova motornih kola, smješten tako, da najprije dobivaju pjesak prednji točkovi. Toplina, koja se za pogona razvija ispod kape u prostoru okolo motora potpuno je u stanju, da spriječi ugradnje pjeska, a ispod kape ima dosta mjesta za posudu za pjesak, osobito, jer se je zadnjih godina pokazala tendencija, da se iz estetskih razloga kapa načini razmjerno velika, tako da ima pod njom više prostora nego je potrebno za motor i pomoćne uređaje, a spremnik s gorivom meće se sada radi opasnosti požara najčešće ostrag.

Ako se pjesak iz posude vodi prema dolje u napravi za rasipavanje, koja je obično predviđena u istom poprečnom presjeku kola kao i posuda, onda nema poteškoća, da se pjesak rasipava tako, da dolazi i pod prednje i pod stražnje točkove.

Na nacrtu prikazano je nekoliko primjera izvedbe pronalaska.

Fig. 1 prikazuje motorna kola sa spomenutom napravom za rasipavanje u pogledu sa strane;

Fig. 2 poprečni presjek prema liniji II-II na Fig. 1;

Fig. 3 slični poprečni presjek sa razvodnim uređajem drugačije izvedbe;

Fig. 4 treći oblik izvedbe pronalaska i

Fig. 5 i 6 pokazuju u većem mjerilu regulacionu za klopku u pogledu sa strane, odnosno u presjeku prema liniji VI—VI na Fig. 5.

Kod primjera izvedbe pronalaska prikazanog na Fig. 1 i 2 smještena je ispod kape a neposredno pred daskom b za instrumente posuda c za pjesak.

Iz ove ide prema dolje cijev d, koja je vođena do ispod šasije i kroz koju je vođena razmjerno tanka osovina e, koja ne ispunjava presjek cijevi. Osovina siže nešto niže dolje od cijevi, pa nosi na svom donjem kraju spravu za rasipavanje, tvorenou po kolutu f, koja je na gornjoj strani providena sa stanovitim brojem radikalnih peraja 9. Osovina 9 ima prikladan ležaj, pa se može ručkom h sa sjedišta šofera okretati tim, što osovina ručke nosi pužno kolo j, koje zahvaća u pužni vijak k na osovinu e sa razmjerno visokim usponom. Na dnu posude c može biti predviđena nenačrtna zaklopka, koja obično pokriva otvor cijevi d. Kada se ova zaklopka otvari, padati će pjesak kroz cijev dole i sabrati se u malom kupu u sredini koluta f i ovaj će kup sprječavati pjesak, da ne curi iz cijevi dokle se kolut ne okreće. Kada se ali kolut pomoću ručke h okreće, izbacivati će se pjesak iz kupa uslijed centrifugalne sile van, pa će ga peraje 9 rasipavati preko stanovite širine ceste, označene sa točkastim linijama. Rasipavani pjesak doći će ispod mjesta, gdje se nalaze prednji točkovi, a stražnji će se točkovi voziti preko pjeskom posute ceste.

Opisana je naprava najprikladnija za zgodomično sipanje pjeska na kosim cestama ili na zaokretima. Ako se naprava ima upotrebljavati kod poledice za kontinuirano rasipavanje pjeska preko duljih puteva, onda se kolut f može mjesto s rukom pogoniti po motoru pomoću pogonskog prevoda, koji se dade po potrebi sa sjedišta šoferovog umaknuti ili izmaknuti.

Ako je spremnik sa gorivom predviđen ispod kape u blizini daske za oruđe, može se posuda za pjesak smjestiti neposredno ispred ili za spremnika za gorivo. Posuda za pjesak ne mora biti naročito velika jer će vozač samo tik pred nenadanim kočenjem na kosim cestama i na zaokretima sipati pjesak, pa ako se uređaji za rasipavanje pjeska budu na motornim kolima uobičajili, vjerojatno će se moći kupovati pjesak kod skladišta benzina, tako da će na kolima do stajati dosta malena zaliha. Osim toga moći će se posude napuniti iz hrpa pjeska, koji cestogradbeni ured navaža zimi duž glavnih

cesta radi posipavanja ovih s pjeskom, ili radi popravka cesta.

Kod oblika izradbe prikazanog na Fig. 3 sastoje se naprava za rasipavanje od dvije provodne ploče 1, koje su kao okrenuto slovo V smještene preko kočnice m, pa pjesak, koji pada iz cijevi d dole, rasipavaju na obje strane. U tom slučaju ne treba mehaničkog pogona. Primjećuje se, da je upotreba provodnih ploča kod naprave za rasipavanje pjeska po sebi poznata. Mjesto provodnih ploča mogu se upotrijebiti drugi provodni dijelovi.

Na Fig. 4 tvori spravu za rasipavanje cijevni ogrank, koji vodi pjesak kroz osovinu na najstražnje dijelove prednjih točkova u vodoravnoj plohi ili iznad takove, tako da točkovi za vožnje raspršavaju pjesak, koji se od njih odbija preko ceste, a sami ponesu toliko pjeska, da se nemogu oklizavati.

Na Fig. 4 obilježena je regulaciona zaklopka sa p. Ova zaklopka može biti izvedena kako je naznačeno na Fig. 5 i 6.

Zaklopka p izrađena je iz od prilikne pravokutne ploče, koja se može u prikladnom provodu turati napravo i natrag poprečno na ispuštnu cijev. Na jednom je kraju ploče isećeno je više kutnih izrezaka, a tim nastali krakovi previnuti su prema gore, tako da na gornjoj strani zaklopke nastaju izdanci r, koji teku u smjeru gibanja zaklopke, a služe tomu, da prouzrokuju dosta jako pomicanje pjeska na dan posude c za pjesak, kada se zaklopka otvari tako, da se možda ugrudani pjesak rasipa.

Dno se posude za pjesak može na sve četiri strane načiniti koso prema dole u smjeru prema ispušnoj cijevi, tako da izlazak pjeska bude olakšan.

Patentni zahtevi:

1. Naprava za rasipavanje pjeska na motornim vozilima uz upotrebu razvodnog uređaja, koja može da rasipava pjesak preko znatne širine ceste, pri čem se zaliha pjesaka grije toplinom motora, naznačena tim, da je posuda za pjesak smještena ispod kape da je uređaj za rasipavanje, koji po sebi poznatim načinom ispušta pjesak na jednom mjestu između prednjih i stražnjih točkova motornih kola, smješten tako da najprije pušta pjesak na prednje točkove.

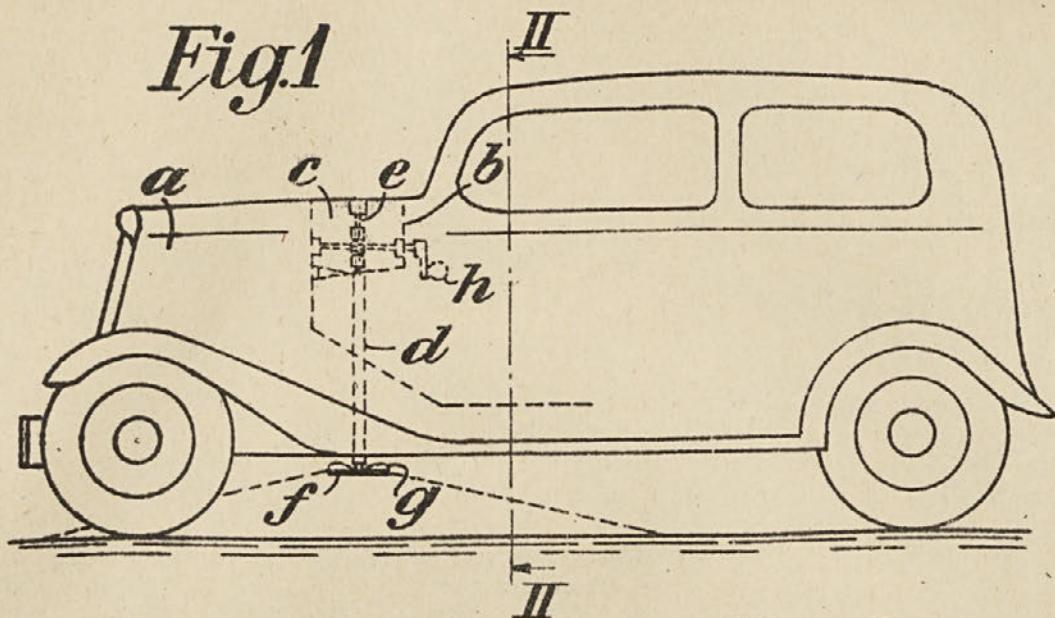
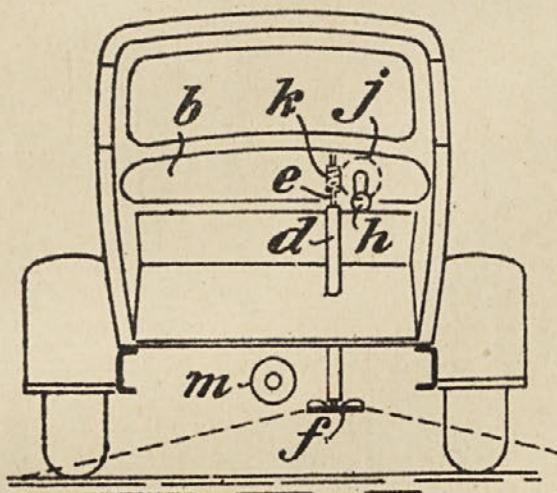
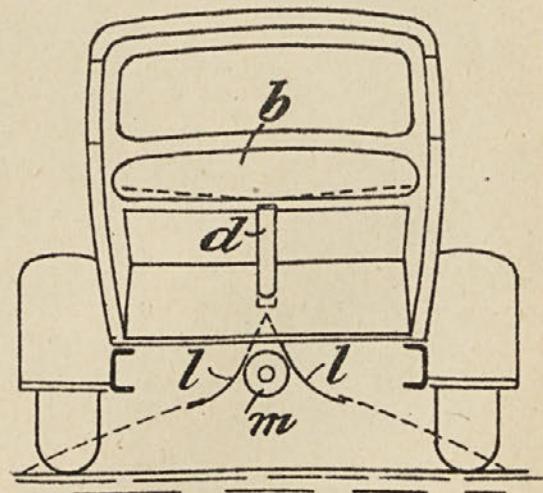
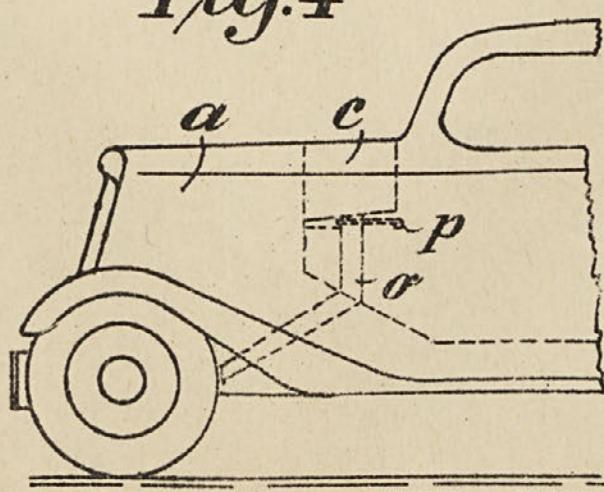
2. Naprava prema zahtjevu 1, naznačena tim, da iz posude za pjesak ide cijev prema dole, koja je vođena ispod šasije i na čijem je kraju smješten po sebi poznati kolut za rasipavanje, koji se okreće ručnim pogonom sa mjestu šofera ili pogonskim spojem sa automotorom.

3. Naprava prema zahtjevu 2, naznačena tim, da je uređaj za rasipavanje načinjen od po sebi poznatih provodnih ploča ili drugih provodnih organa, koji su smješteni tako, da pjesak, koji pada dole iz okomite cijevi, izbacuju na obje strane u glavnom u vodoravnom smjeru.

4. Naprava prema zahtjevu 1, kod koje uređaj za rasipavanje tvori cijevni ogranač, naznačena tim, da je ta cijev smještena tako,

da vodi pjesak na stražnji dio prednjih točkova, tako da ti točkovi saraduju kod rasipavanja.

5. Naprava prema 3 ili 4 kod koje je u cijevi predviđena regulaciona zaklopka, koja je na gornjoj strani providena uzdignutim izdancima, koji prouzrokuju micanje pjeska, kada se zaklopka otvorí, naznačena tim, da ovi izdanci teku u smjeru gibanja zaklopke.

Fig.1*Fig.2**Fig.3**Fig.4**Fig.5 Fig.6*